

UDENRIGSMINISTERIET

Til Folketingets Udenrigsudvalg

Astark Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag
1

Journalnummer
5.D.277

Kontor
SPE

2. april 2012

Kommenteret høringsoversigt vedrørende udkast til forslag om "Lov om Dansk Institut for Internationale Studier"

1. INDLEDENDE BEMÆRKNINGER

Udenrigsministeriet har den 27. februar 2012 sendt et udkast til forslag til lov om etablering af Dansk Institut for Internationale Studier i høring med svarfrist den 19. marts 2012 hos: ADRA Danmark, Akademikernes Centralorganisation, Advokatrådet, AIDS-Fondet, Aktive Modstandsfolk, Amnesty International, Arbejderbevægelsens Internationale Forum (nu LO's Solidaritetsenhed), Art for Living Danmark, Axis, Denmark, Baltic Development Forum, Brahma Kumaris, Børnefonden, CARE Danmark, Caritas Danmark, Center for Etik og Ret i Natur og Samfund, Center for Ligestillingsforskning (Institut for Samfund og Globalisering), DANFØ, Danmarks Journalisthøjskole, Danmarks Lærereforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Blindesamfund, Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Handicap Forbund, Dansk Industri, Dansk Institut for Internationale Studier, Dansk Journalistforbund, Dansk Missionsråds Udviklingsafdeling, Dansk PEN, Dansk Røde Kors, Dansk Ungdoms Fællesråd, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Dansk-Russisk Forening, Danske Universiteter, Den Danske Europabevægelse, Den Danske Helsinki Komite, Den Danske UNESCO Nationalkommission, Den Internationale Juristkommission, Det Centrale Handicapråd, Etisk Råd, Det Forskningsfaglige Udvalg, Det Frie Forskningsråd, Det Færøske Landsstyre, Det Mosaiske Trossamfund, Dokumentations- og rådgivningscentret om racediskrimination, ECMI - European Centre for Minority Issues (ECMI), EGV Fonden, ENAR Danmark (Bashy

Qureshi), Fagbevægelsens U-landssekretariat, 3F - Fagligt Fælles Forbund, FN-forbundet, Folkehøjskolernes Forening, Folkekirkens Nødhjælp, Folketingets Ombudsmand, Fontanas Venner, Forening for Etnisk Ligestilling (Kjeld Holm), Foreningen af Udviklingsforskere, FAU c/o CUF, Foreningen for Folkehøjskoler, Det Rådgivende Forskningsfaglige udvalg, FRI, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Genvej til Udvikling, Ghana Venskabsgrupperne, GLOBAL CSR, Grønlands Selvstyre, Grønlands Repræsentation i Danmark, Gymnasielærerforeningen, Historielærerforeningen for Gymnasiet og HF (Jens Peder Wiben Pedersen), HK Stat Danmark, Håndværksrådet, IBIS, International Aid Services, International Dalit Solidarity Network, Institut for Flerpartisamarbejde, Institut for Menneskerettigheder, IRCT, Islamisk-Kristent Studieceter, IWGIA, Kammeradvokaten, Kommunernes Landsforening, Kriminalpolitisk Forening KRIM, Kvindernes U-landsudvalg, Kvinderådet, Landsforeningen af Polio., Trafik- og Ulykkesskadede (PTU), LGBT Danmark, Ligestillingsrådet, LO, Læger Uden Grænser, Mandela Center Danmark, Mellemmamerikakomiteen, Mellemfolkeligt Samvirke, Mission Øst, NETOP (Netværk for Oplysning), NGO Forum, OASIS, Oplysningscenter om den 3. Verden, Organisation for vedvarende energi, People Uniting for Generating Aid for Development, Plan Denmark, Projektrådgivningen, RCT, Red Barnet, Retspolitisk Forening, Rigsombudsmanden i Færøerne, Rigsombudsmanden i Grønland, Rigsrevisionen, Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for Internationalt Udviklingssamarbejde, Sex & Samfund, Solens Børn, Styrelsen for Internationalt Udviklingssamarbejde, Tukae Danmark, Udenrigsdirektoratet, Udenrigspolitisk Selskab, Grønlands Selvstyre, Ulandssekretariatet, Ældremobiliseringen, Ældresagen, Københavns Universitet, Institut for Statskundskab.

Desuden har lovforslaget været offentliggjort på Høringsportalen og Udenrigsministeriets hjemmeside.

Parallelt med nærværende høring er sendt et udkast til forslag til lov om etablering af Dansk Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution i høring. De to lovforslag forventes fremsat i Folketinget samtidig, men behandles i høringmæssig henseende separat.

Udenrigsministeriet har modtaget høringssvar fra: Advokatrådet, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Institut for Internationale Studier, Danske Universiteter, Det Etniske Råd, Det Forskningsfaglige Udvalg,

Det Frie Forskningsråd, European Centre for Minority Issues (ECMI), 3F – Fagligt Fælles Forbund, Grønlands Selvstyre, Institut for Menneskerettigheder, Københavns Universitet (Institut for Statskundskab), LO, NGO Forum, Rigsombudsmanden på Færøerne, Rigsombudsmanden i Grønland, Rigsrevisionen samt Ældremobiliseringen.

Nedenfor følger resumé af centrale problemstillinger nævnt i høringssvarene efterfulgt af Udenrigsministeriets kommentarer hertil anført *i kursiv* samt en opsummering af, hvorledes det fremsatte lovforslag adskiller sig fra det lovudkast, der har været sendt i høring. Høringssvarene er vedlagt i bilag.

2. HØRINGSSVAR

1. Etablering og opgaver
2. Bestyrelsen og direktøren
3. Økonomi og regnskab

2.1. Etablering og opgaver

Dansk Folkeoplysnings Samråd, LO, Ældremobiliseringen, European Centre for Minority Studies (ECMI), Det Forskningsfaglige Udvalg, Det Frie Forskningsråd, Grønlands Selvstyre, Danske Universiteter, Dansk Institut for Internationale Studier og 3F støtter i deres høringssvar etableringen af et selvstændigt Dansk Institut for Internationale Studier.

Danske Universiteter anser det for hensigtsmæssigt, at instituttet fremover kan udvikle sig selvstændigt inden for egne økonomiske, strategiske og ledelsesmæssige rammer, og at det er positivt, at en forpligtelse til forskning inden for arktiske forhold og demokratiudvikling er præciseret.

Institut for Menneskerettigheder har i høringssvar på udkast til Lov om etablering af Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution anført at finde det upræcist at anvende ordene ”etablering af” i lovudkastets titel, idet loven ikke kun angår etableringen af Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution, men også instituttets løbende virke, og foreslår derfor, at ordene ”etablering af” udgår af lovens titel.

Det tiltrædes, at også denne lovs titel konsekvensændres til ”Lov om Dansk Institut for Internationale Studier”.

LO og 3F Fagligt Fælles Forbund mener, at også arbejdsmarkedsforhold har en stor udenrigs- og sikkerhedspolitisk betydning, som ikke mindst ses af Det Arabiske Forår, og at det bør indføres som et tredje nyt emne sammen med arktiske forhold og demokratiudvikling.

Loven fastholdes, idet socio-økonomiske aspekter af udenrigs- og sikkerhedspolitiske udfordringer, herunder også fx arbejdsmarkedsforhold og unges adgang til job i fx MENA-regionen, på lige fod med andre relevante aspekter af udvikling allerede er dækket af instituttets mandat, forskning og analyse. Der er dog et særligt ønske om at fremhæve arktiske forhold og demokratiudvikling som udenrigspolitiske prioriteter.

Dansk Institut for Internationale Studier anfører, at ordet "uafhængig" bør tilføjes i § 1 til " med det formål at styrke uafhængig forsknings-, udrednings- og informationsvirksomhed". Dansk Institut for Internationale Studier anfører tillige, at ordet "analyse" bør udgå af § 2, stk. 1, nr. 1, således at der skelnes klart mellem forskning, analyse og udredning og redegørelse.

Det tiltrædes, at ordet "uafhængig" tilføjes § 1 og at ordet "analyse" udgår af § 2, stk. 1, nr. 1, men at ordet "analyse" tilsvarende tilføjes § 1 med henblik på at skabe fuld overensstemmelse mellem § 1 og § 2 stk. 1-4, således at § 1 kommer til at læse: "Med det formål at styrke uafhængig forsknings-, analyse-, udrednings- og informationsvirksomhed i Danmark om internationale forhold inden for det brede udenrigs-, sikkerheds- og udviklingspolitiske område etableres Dansk Institut for Internationale Studier."

Dansk Institut for Internationale Studier påpeger i lyset af, at loven ikke refererer direkte til Holocaust og folkedrab, behovet for at uddybe indholdet heraf i pkt. 3.1 under de alm. bemærkninger ved at tilføje teksten: "dvs. studier af de processer, der muliggør, kan lede til folkedrab eller udløse folkedrab samt formidling af viden om folkedrab og processerne bag."

Det tiltrædes, at teksten i de almindelige bemærkninger, pkt. 3.1, tilføjes nævnte tekst, således at sidste sætning i andet afsnit under pkt. 3.1 læses: " Det bemærkes endvidere, at de opgaver, som tidligere blev varetaget af Dansk Center for Holocaust og Folkedrabsstudier, fortsat vil blive udført af instituttet, dvs. studier af de processer, der muliggør, kan lede til folkedrab eller udløse folkedrab samt formidling af viden om folkedrab og processerne bag".

Dansk Institut for Internationale Studier anfører behovet for en nærmere uddybende beskrivelse i pkt. 1.1 under de alm. bemærkninger af

indholdet af "det brede udenrigs-, sikkerheds- og udviklingspolitiske område". Dansk Institut for Internationale Studier finder det samtidigt uhensigtsmæssigt, at to "nye" emner – arktiske forhold og demokratiudvikling – eksplicit fremhæves i bemærkningerne som "nye forskningsområder", idet emnerne allerede er omfattet og derfor ikke "nye". På den baggrund foreslår Dansk Institut for Internationale Studier, at nævnelser af arktiske forhold og demokratiudvikling helt udgår af pkt. 1.1 og 3.2 af de almindelige bemærkninger og at teksten til pkt. 1.1 (fremstår i det reviderede lovudkast som nyt pkt. 1.2) af de almindelige bemærkninger omskrives til at læse som følger: "Instituttets hovedområder vil fortsat omfatte udviklingen i det internationale samarbejde, herunder europæisk politik og juridiske, politiske og økonomiske relationer mellem og på tværs af landegrænser, samt håndteringen af globale og regionale udfordringer, herunder problemstillinger vedrørende fred og konflikt, forsvar og sikkerhed, udvikling og fattigdomsbekæmpelse, samt forbrydelser mod menneskeheden, folkedrab og Holocaust".

3F – Fagligt Fælles Forbund mener det bør fremgå, at instituttet skal have fokus på sammenhænge, som er særligt vigtige for at forstå de internationale virkemidler, og hvordan der kan opnås kohærens mellem dem, f.eks. spørgsmålet om betydningen af fattigdomsbekæmpelse for sikkerhed, sammenhængen mellem frihandel, social ulighed og fattigdomsbekæmpelse, sammenhængen mellem økonomisk, social og menneskelig udvikling osv.

Loven fastholdes for så vidt angår ønsket om en simpel opremsning af de hovedemner, som Dansk Institut for Internationale Studier skal beskæftige sig med, snarere end de foreslåede mere begrænsende præciseringer, men det tiltrædes, at teksten udbygges med de forslag, som ikke fremgår af pkt. 1.2 af de almindelige bemærkninger til at inkludere referencer til "regionale forhold", "fred og konflikt" i stedet for "fred og sikkerhed" samt "forbrydelser mod menneskeheden, folkedrab og holocaust" i stedet for "folkedrab og politiske massedrab samt holocaust". Loven fastholdes for så vidt angår referencen til "arktiske forhold" og "demokratiudvikling" i teksten til alm. bemærkninger, pkt. 1.3 og 3.1, da disse områder særligt ønskes fremhævet, men teksten ændres til at reflektere, at der ikke er tale om nye forskningsområder. Det tiltrædes, at ønsket om at se på sammenhænge præciseres i alm. bemærkninger, pkt. 1.2. Den nye tekst til alm. bemærkninger, pkt. 1.2, læses derfor som følger: "Hensigten med dette lovforslag er, at Dansk Institut for Internationale Studier grundlæggende skal fortsætte med det primære formål at udføre uafhængig forskning og analyse på internationalt niveau af betydning for dansk udenrigs-, sikkerheds- og udviklingspolitik inden for et bredt felt af internationale emner, også med henblik på sammenhænge mellem disse emner, herunder den globale verdensorden, regionale

udfordringer, europæisk politik, internationale juridiske, politiske og økonomiske relationer, forsvar, fred og konflikt, ulighed og udvikling, årsager til og bekæmpelse af fattigdom og voldelige konflikter, forbrydelser mod menneskehed, folkedrab og holocaust. Fremover fremhæves desuden arktiske forhold og demokratiudvikling sammen med de øvrige nævnte forskningsområder. Der skal fortsat lægges vægt på aktiviteter af betydning for politiske aktører, offentligheden og den offentlige debat, ligesom instituttet skal fremme dialogen mellem embedsmænd og forskere, herunder i form af videreuddannelse af praktikere i centraladministrationen og gennem udvekslingsordninger med de mest berørte ministerier”.

Københavns Universitet, Institut for Statskundskab finder, at Dansk Institut for Internationale Studiers emneområde og forskning i vidt omfang overlapper forskningsområder, man finder på Københavns Universitet såvel som ved andre højere læreanstalter i Danmark, og at man ud fra denne betragtning kunne mene det naturligt, at Dansk Institut for Internationale Studier – på linje med andre sektorforskningsinstitutioner, var blevet fusioneret med Københavns Universitet, eller, når forslaget ikke bygger på denne model, at det nøje præciseres, hvilke særlige opgaver instituttet har, som adskiller Dansk Institut for Internationale Studiers virke fra forskning m.v. på universiteterne. På den baggrund anbefales at præcisere Dansk Institut for Internationale Studiers forpligtelse til at forske i og analysere dansk udenrigspolitik såvel som betingelserne for dansk udenrigspolitik og fremkomme med uafhængige og specifikke anbefalinger herom samt styrke forskning i anbefalende forskning (policy research) og forskningsbaseret myndighedsbetjening.

Loven fastholdes for så vidt hensigten om at Danske Institut for Internationale Studier skal fortsætte med at udføre forskning og analyse på internationalt niveau inden for et bredt felt af internationale emner, men ønsket om, at denne forskning og analyse er af betydning for dansk udenrigs-, sikkerheds- og udviklingspolitik præciseres i lovbemærkningerne, ligesom det heri fremgår, at instituttet skal lægge vægt på aktiviteter af betydning for politiske aktører, offentligheden og den offentlige debat, og ligesom instituttet skal fremme dialogen mellem embedsmænd og forskere, herunder i form af videreuddannelse af praktikere i centraladministrationen og gennem udvekslingsordninger med de mest berørte ministerier. Udenrigsministeriet ser det i øvrigt som en styrke, at også sektorforskningsinstitutioner under universiteterne uafhængigt forsker i de udenrigs-, sikkerheds- og udviklingspolitiske områder.

Udenrigsministeriet har vurderet det hensigtsmæssigt, at ordet ”kultur” tilføjes i § 2, stk. 2, som således kommer til at læse: ”følge den internationale udvikling med henblik på at vurdere og fremkomme med uafhængig analyse af og anbefalinger om Danmarks udenrigs- og sikkerhedspolitiske situation og muligheder i en bred politisk,

økonomisk og kulturel sammenhæng, herunder Danmarks placering i forhold til udviklingspolitiske problemstillinger”.

Københavns Universitet, Institut for Statskundskab finder, at udviklingen i Dansk Institut for Internationale Studiers mandat siden opgaveovertagelsen fra forgængerne SNU og DUPI tilsiger, at instituttets privilegerede status som den naturlige producent af udredninger i fremtiden bør afløses af en beslutning fra sag til sag af, hvor en udredning bedst udføres.

Loven fastholdes, idet lovudkastets § 2, stk. 3, alene indebærer, at instituttet kan og på anmodning skal udføre udredninger og redegørelser, men ikke præjudicerer valget fra sag til sag af, hvem der skal udføre udredningen eller stå for redegørelsen.

3F – Faglig Fælles Forbund lægger vægt på øget samarbejde mellem Dansk Institut for Internationale Studier og internationale forskermiljøer og –netværk i såvel i- som u-lande.

Loven fastholdes, men Udenrigsministeriet er helt enig i hensigten, og ønsket herom fremgår også af bemærkningerne til § 2, stk. 5.

2.2. Bestyrelsen og direktøren

Det Forskningsfaglige Udvalg tilslutter sig institutbestyrelsens fremtidige sammensætning og størrelse, særligt hvad angår de af statsministeren, udenrigsministeren og forsvarsministeren udpegede medlemmer.

European Centre for Minority Issues (ECMI) stiller spørgsmålstegn ved udpegelsen af en repræsentant fra hhv. Udenrigsministeriet og Forsvarsministeriet som observatører uden stemmeret i bestyrelsen.

Det tiltrædes, at hhv. Udenrigsministeriets og Forsvarsministeriets repræsentanternes rolle i bestyrelsen tydeliggøres med henblik på at understrege bestyrelsens uafhængige beslutningskompetence, men loven fastholdes for så vidt angår ønsket om at have repræsentanter for de to ministerier i bestyrelsen. Baggrunden herfor er, at det ikke med Dansk Institut for Internationale Studier er hensigten at skabe en ny sektorforskningsinstitution på linje med allerede eksisterende sådanne, men netop at skabe en uafhængig tænketank, der er tæt på udvikling af den danske udenrigs-, sikkerheds- og udviklingspolitik. Det er derfor vigtigt, at instituttets aktiviteter er af betydning for denne politikudvikling, ligesom instituttet skal fremme dialogen mellem embedsmænd og forskere, og netop den udveksling kan de to repræsentanter være med til at sikre. Samtidig tilgodeses hensynet til styrket offentlighed og åbenhed om

instituttets arbejde og gensidig informations- og erfaringsudveksling om Danmarks udenrigs-, sikkerheds- og udviklingspolitik. Ministeriet har tillige vurderet, at en observatør fra ministeriet - udover at sikre informations- og erfaringsudvekslingen – ved deltagelse i bestyrelsesarbejdet med taleret, men uden stemmeret, kan bidrage til at henlede bestyrelsens fokus på betydningen af god tilskudsforvaltning og opfølgning på Rigsrevisionens henstillinger, uden at ministeriet derved udover en egentlig økonomisk kontrol med instituttet. For så vidt angår spørgsmål om tavshedspligt og behovet for et fortroligt ledelsesrum vil ministeriets repræsentant i forhold til offentligheden være omfattet af samme bestemmelser som de øvrige bestyrelsesmedlemmer.

Københavns Universitet, Institut for Statskundskab finder, at det klart bør fremgå, at bestyrelsen ikke deltager i forsknings- og analysearbejde.

Lovteksten fastholdes, idet lovudkastets § 3 præciserer, at bestyrelsens rolle på det faglige område er at fastlægge de overordnede faglige mål og strategier for instituttets virksomhed og udvikling, herunder forskningsprogrammet, og lovudkastets § 5 fastslår, at institutdirektøren forestår instituttets daglige ledelse i faglige spørgsmål.

LO, Dansk Institut for Internationale Studier og 3F – Fagligt Fælles Forbund påpeger, at lovudkastet peger på at et bestyrelsesmedlem skal udpeges af Styrelsen for Udviklingssamarbejde, men at udkast til ny lov om udviklingssamarbejde lægger op til at erstatte Styrelsen med et nyt råd.

NGO Forum anfører, at når Styrelsen for Internationalt Udviklingssamarbejde forsvinder med den eventuelle vedtagelse af en ny lov om udviklingssamarbejde bør der stadig være en repræsentant fra udviklingsverdenen og at NGO Forums stående udvalg bør stå for denne nomination.

Det tiltrædes, at oplysning herom indføres i alm. bemærkninger, pkt. 3.2, men loven fastholdes, da gældende lov om internationalt udviklingssamarbejde står ved magt. Såfremt ny lov om internationalt udviklingssamarbejde vedtages og Styrelsen for Internationalt Udviklingssamarbejde nedlægges, vurderes det mest hensigtsmæssigt, at det råd eller anden funktion, der tænkes at træde i stedet for Styrelsen, overtager udpegningsen af repræsentant til bestyrelsen.

Københavns Universitet, Institut for Statskundskab finder det uhensigtsmæssigt, at Udenrigsministeriet og Forsvarsministeriet har repræsentanter i bestyrelsen, men ikke Grønland og Færøerne, desuagtet, at lovforslaget gør arktiske forhold til en del af forskningsområdet. I stedet kunne overvejes at oprette et repræsentantskab, som kunne

rådgive bestyrelsen, og i dette repræsentantskab have repræsentanter fra relevante ministerier, såvel som Grønland og Færøerne.

Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre) har noteret sig tilføjelsen af arktiske forhold som forskningsområde, og går ud fra, at det skal foregå i samarbejde med relevante institutioner, såsom Illisimatusarfik – Grønlands Universitet – og at hensigten også er at fremme dialogen med grønlandske embedsmænd. Selvstyret går endvidere ud fra, at instituttet i henhold til § 2, stk. 3, kan udarbejde redegørelser og udredninger efter fælles anmodning fra den danske regering og Naalakkersuisut uden at loven er sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning.

Loven fastholdes, idet § 11 fastslår, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland. Det vurderes ikke hensigtsmæssigt at oprette et egentligt repræsentantskab som en ny struktur til rådgivning af bestyrelsen, også da bestyrelsen ikke forestår den daglige ledelse i faglige spørgsmål. Det vurderes derimod oplagt, at Dansk Institut for Internationale Studier fortsætter og styrker et princip om inddragelse af relevante ministerier og Færøerne og Grønland i den forskning og analyse, der vedrører eller er relevant for dem, hvilket også bidrager til relevansen og anvendelsen af den forskning og analyse, som instituttet foretager.

Københavns Universitet, Institut for Statskundskab og Dansk Institut for Internationale Studier mener, at det klart bør fremgå af § 5, at institutdirektøren bør have forskningskompetencer.

Det Frie Forskningsråd finder principielt, at statslige selvejende institutioner, hvis hovedformål er defineret helt eller delvist som forskning, bør oprettes efter Lov om sektorforskningsinstitutioner, eller, hvis dette ikke er muligt i alle henseender, eksempelvis fordi institutionen skal varetage særlige opgaver, at der etableres en styringsmodel, der i videst mulige omfang efterlever bestemmelserne i denne lov. I den forbindelse lægger Rådet særlig vægt på, at statslige selvejende institutioner får mulighed for at drive forskning indtil højeste internationale niveau, at udføre sin forskning uafhængigt af ministerielle interesser, at deltage i uddannelse af forskere inden for sine kerneområder, at stille krav om, at instituttets direktør skal være forskningskyndig, jf. Lov om forskningsrådgivning § 2, stk. 1, nr. 1, at stille krav om, at mindst ¼ af udefrakommende bestyrelsesmedlemmer skal være anerkendte forskere, jf. Lov om forskningsrådgivning § 2, stk. 1, nr. 1, og at bestyrelsens formand skal være forskningskyndig, jf. Lov om forskningsrådgivning § 2, stk. 1, nr. 2. Rådet anfører derudover, at to medlemmer bør udpeges af Det Frie Forskningsråd og ikke af to fagudvalg herunder, jf. Lov om forskningsrådgivning m.v. § 9, stk. 4.

Endvidere foreslår Rådet, at det præciseres i § 3, stk. 2, nr. 3, at Rektorkollegiet henhører under Danske Universiteter.

3F – Fagligt Fælles Forbund mener, at bestyrelsen bør sammensættes bredere, da der næsten kun er tale om forskerinteresser og at det er vigtigt at have flere repræsentanter for brugerne af forskningsresultaterne, f.eks. eksperter og praktikere inden for udviklingssamarbejde og sikkerhedspolitik. I stedet for fire bestyrelsesmedlemmer udpeget af Rektorkollegiet anbefales, at to af disse repræsentanter flyttes til universiteternes bestyrelser for at sikre indflydelse fra forskellige personalegrupper.

Det vurderes ikke hensigtsmæssigt, at Lov om Dansk Institut for Internationale Studier oprettes efter Lov om sektorforskningsinstitutioner, ikke mindst da det ikke er udgangspunktet, at sektorforskningsloven skal udvides til at gælde nye institutioner, og Dansk Institut for Internationale Studier på en række punkter adskiller sig fra en sektorforskningsinstitution. Det vurderes derimod hensigtsmæssigt, at instituttet for så vidt muligt efterlever bestemmelserne. Det fremgår allerede af bemærkningerne til loven pkt. 1.2, at instituttet skal drive forskning på internationalt niveau; af lovens § 2, stk. 1,2 og 3 om instituttets virksomhed, § 3, stk. 1,2 og 5 om bestyrelsens uafhængighed samt § 5 om direktørens ansvar, at instituttet er uafhængigt af ministerielle interesser; af § 2, stk. 5, at instituttet skal deltage i uddannelse af forskere.

Det tiltrædes, at det i § 3, stk. 2 præciseres, at to medlemmer udpeges af Det Frie Forskningsråd.

Lovens § 5 fastholdes, idet det vurderes mest hensigtsmæssigt at bestyrelsen selv træffer beslutning om den kombination af kompetencer, som direktøren bør have. I lyset af Dansk Institut for Internationale Studiers særlige position vurderes det derudover særligt vigtigt, at institutdirektøren kan medvirke til at bygge bro mellem instituttets forskning og analyse og de politiske aktører, offentligheden og den offentlige debat, ligesom direktøren særligt skal kunne medvirke til at fremme dialogen mellem instituttet og embedsmænd og forskere.

Lovens § 3 fastholdes, da bestyrelsen netop er sammensat for at sikre den nødvendige og relevante alsidighed, herunder to medlemmer udpeget af Det Frie Forskningsråd og fire medlemmer udpeget af Rektorkollegiet under Danske Universiteter. Ydermere vurderes det hensigtsmæssigt i forhold til at sikre smidige beslutningsprocesser at udvide bestyrelsen til at udgøre et ulige antal medlemmer med i alt ni medlemmer og ikke otte og at det ekstra medlem trækkes fra brugersiden (den nuværende Styrelse for Internationalt Udviklingssamarbejde).

Det tiltrædes, at det præciseres i § 3, stk. 2, nr. 3, at Rektorkollegiet henbører under Danske Universiteter.

2.3 Økonomi og regnskab

European Centre for Minority Issues (ECMI) anfører, at instituttets uafhængighed bør sikres ved et selvstændigt, offentligt tilskud på Finansloven og ikke som foreslået under Udenrigsministeriets og Forsvarsministeriets afsnit.

Loven fastholdes, idet hensigten med Dansk Institut for Internationale Studier er at netop at sikre uafhængig analyse og forskning af direkte relevans for udvikling af udenrigs-, sikkerheds- og udviklingspolitik. Instituttets uafhængighed sikres ved bestyrelsens sammensætning og mandat og ved det forhold, at de to repræsentanter for hhv. Udenrigsministeriet og Forsvarsministeriet alene har taleret, men ikke stemmeret i bestyrelsens arbejde. Men hensigten med Dansk Institut for Internationale Studier er også at sikre størst mulig relevans for politikudvikling, og derfor er det et centralt element, at instituttet modtager tilskud både fra Forsvarsministeriets afsnit og fra Udenrigsministeriets afsnit for så vidt angår udenrigs- og udviklingspolitik, ikke mindst for at synliggøre denne sammenhæng. På den måde spiller instituttet en anden rolle end for eksempel en sektorforskningsinstitution.

ECMI anfører, at opsplitningen af de eksisterende institutioner uvægerligt vil medføre ekstraudgifter, og at det bør overvejes, om en særbevilling ville være på sin plads.

Det er regeringens udgangspunkt at opsplitningen af Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder skal være udgiftsneutral.

Dansk Institut for Internationale Studier finder det hensigtsmæssigt at præcisere i § 6, at Udenrigsministeriet har tilsynsforpligtelse over for institutionen.

Loven fastholdes for så vidt angår § 6, da tilsynsplikten fremgår af de alm. regler, men præciserende tekst om tilsynsforpligtelsen indføres i bemærkninger til § 4: "Det følger desuden af Lov om rigsrevisor, at institutionens vedtægter og forretningsordenen skal sendes i høring hos Rigsrevisionen inden vedtagelse, og med bestemmelsen om udenrigsministerens godkendelse af vedtægten gives ministeren muligheder for som led i sin tilsynsforpligtelse at påse, at bestyrelsen har taget højde for Rigsrevisionens bemærkninger til vedtægten".

Dansk Institut for Internationale Studier ønsker at præcisere instituttets status af sektorforskningslignende institution ved at indføre § 6, ny stk. 3, som herefter vil læse: ”Instituttet er en sektorforskningslignende institution med ret og pligt til at efterleve bestemmelserne i det til enhver tid gældende stillingsstrukturcirkulære og ansættelsesbekendtgørelse for sektorforskningsinstitutionerne” samt at indføre i bemærkningerne til § 6 ”Instituttet vil som sektorforskningslignende institution kunne anvende de til enhver tid gældende stillingscirkulærer og ansættelsesbekendtgørelser for sektorforskningsinstitutionerne. Dette kræver, at det indskrives, at instituttet er at betragte som sektorforskningslignende institution”.

Loven fastholdes for så vidt at det ikke vurderes hensigtsmæssigt, at Lov om Dansk Institut for Internationale Studier oprettes efter Lov om sektorforskningsinstitutioner, ikke mindst da det ikke er udgangspunktet, at sektorforskningsloven skal udvides til at gælde nye institutioner, og Dansk Institut for Internationale Studier på en række punkter adskiller sig fra en sektorforskningsinstitution. Det vurderes heller ikke muligt formelt at anføre instituttet som en sektorforskningslignende institution. Det vurderes derimod hensigtsmæssigt, at instituttet for så vidt muligt efterlever bestemmelserne.

3. LOVFORSLAGET

Lovforslaget adskiller sig på følgende punkter fra det forslag, der har været sendt i høring:

- 1) Lovtitel er ændret til ”Lov om Dansk Institut for Internationale Studier”.
- 2) § 1 er ændret ved tilføjelsen af ordene ”uafhængig” og ”analyse”.
- 3) § 2, stk. 1, nr. 1: ordet ”analyse” er slettet; nr. 2: ordet ”kulturel” er tilføjet; nr. 3: ordene ”og på institutdirektørens ansvar” er tilføjet.
- 4) § 3, stk. 2: Det er præciseret, at bestyrelsen består af ni medlemmer, heraf to medlemmer udpeget af Det Frie Forskningsråd, to af Styrelsen for Internationalt Udviklings samarbejde, fire af Rektorkollegiet under Danske Universiteter samt en af medarbejderne. I stk. 5 præciseres, at repræsentanterne udpeget af hhv. udenrigsministeren og forsvarsministeren har taleret, men ikke stemmeret.

- 5) I § 4, stk. 2, er sætningen: ”ved stemmelighed er formandens stemme afgørende” erstattet af ”og formandens stemme vil være afgørende i tilfælde af stemmelighed”.
- 6) § 10, stk. 1: Ikrafttrædelsesdato ændres til 1. januar 2013.
- 7) § 10, stk. 2 slettes.
- 8) § 10, ny stk. 2, ændres til: ”Institut for Internationale Studier overtager samtlige de aktiver og passiver og indtræder i samtlige de rettigheder og forpligtelser, som instituttet har ved lovens ikrafttræden. Udenrigsministeren fordeler samtlige de aktiver, passiver, rettigheder og forpligtelser, der påhviler Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder, mellem Institut for Internationale Studier og Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution, afhængigt af hvilket af de to institutioners mandater den enkelte rettighed eller forpligtelse vedrører. Direktøren for Institut for Internationale Studier fortsætter indtil udløbet af sin kontraktperiode”. Ny stk. 3 tilføjes teksten: ”som afbeskikkes af de pågældende ministre. Udenrigsministeren og forsvarsministeren udpeger derefter hver en repræsentant til at deltage i bestyrelsesmøderne som observatører med taleret, men uden stemmeret”.
- 9) Der er foretaget redaktionelle ændringer og konsekvensrettelser.

